

Όταν ο 44χρονος ιστορικός Λέον Σαλτιέλ μεγάλωνε στη Θεσσαλονίκη τη δεκαετία του '80, η εβραϊκή κοινότητα της πόλης παρέμενε εσωστρεφής, 40 ολόκληρα χρόνια μετά την εξόντωση 95% των Εβραίων της πόλης, μιας πόλης της οποίας οι θεσμοί ολιγώρησαν αλλά και συνεργάστηκαν κατά περίπτωση με τους Ναζι κατακτητές – όπως τεκμηριώνει στο βιβλίο του «The Holocaust in Thessaloniki: Reactions to the Anti-Jewish Persecution, 1942-1943» (Το Ολοκαύτωμα στη Θεσσαλονίκη: Αντιδράσεις στις Αντι-Εβραϊκές Διώξεις, 1942-1943), το οποίο απέσπασε επαινούς από κορυφαίους καθηγητές Ιστορίας και συγγραφείς όπως ο γνωστός μας Μαρκ Μαζάουερ – για να αφανίσουν μια κοινότητα η οποία είχε ιστορία αιώνων και τεράστια συμβολή σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής.

Τώρα, κατέχει τη θέση του εκπροσώπου του Παγκόσμιου Εβραϊκού Συμβουλίου στον ΟΗΕ και στην ΟΥΝΕΣΚΟ στη Γενεύη, θέση από την οποία επικεντρώνεται στην καταπολέμηση του αντισημιτισμού παγκοσμίως – με ιδιαίτερη έμφαση στη διασπορά αντισημιτικής προπαγάνδας στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης και τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην καταπολέμηση του φαινομένου – και στην Ελλάδα προφανώς (σύμφωνα με έρευνα της αμερικανικής Οργάνωσης Κατά της Δυσφήμισης των Εβραίων ADL, το 67% του ελληνικού πληθυσμού εκφράζει αντισημιτικές, κυρίως συνωμοσιολογικές απόψεις).

«Όταν μεγάλωνα δεν εκφράζαμε δημοσίως την εβραϊκή μας καταγωγή, ούτε το συζητούσαμε. Οι άνθρωποι ήξεραν από το επώνυμό μου ότι είμαι Εβραίος (σ.σ.: είναι γόνος μιας εκ των παλαιότερων οικογενειών που κατέφθασαν στην πόλη μετά τον διωγμό των Σεφαρδιτών Εβραίων από το Βασίλειο της Ισπανίας, το 1492) αλλά και από το ότι δεν παρακολουθούσα το μάθημα Θρησκευτικών στο σχολείο (σ.σ.: αποφοίτησε από το Κολλέγιο Ανατόλια το '95). Το άνοιγμα της κοινότητας ξεκίνησε τη δεκαετία του '90, και η επιλογή της Θεσσαλονίκης ως Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 1997 έφερε το πρώτο μνημείο του Ολοκαυτώματος στη χώρα, μισό αιώνα μετά την εξόντωση του 95% των Εβραίων της πόλης. Τότε άρχισε η κοινότητα να ανοίγεται και η ευρύτερη ελληνική κοινωνία άρχισε να είναι πρόθυμη να ακούσει».

Σήμερα ζουν περίπου 5.000 Εβραίοι στην Ελλάδα οργανωμένοι σε οκτώ κοινότητες – Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλος, Κέρκυρα, Χαλκίδα, Γιάννενα και Τρίκαλα – οι οποίες βάσει της ελληνικής νομοθεσίας αποτελούνται από τουλάχιστον δέκα οικογένειες. Όλες έχουν συναγωγή, κάποιες κοιμητήριο, και στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη εβραϊκά δημοτικά σχολεία που λειτουργούν βάσει του προγράμματος του υπουργείου Παιδείας, αλλά και με μαθήματα Εβραϊκής Γλώσσας και Θρησκευμάτων. Οι κοινότητες είναι κατά βάση θρησκευτικές και η καθεμία έχει έναν ραβίνο αλλά διοργανώνουν και διάφορα μουσικά και άλλα πολιτιστικά δρώμενα, παρουσιάσεις αλλά και εκδόσεις βιβλίων, δίνουν υποτροφίες για τριτοβάθμια εκπαίδευση, και όλες μαζί διοργανώνουν μια θερινή παιδική κατασκήνωση που στην προ κορωνοϊού εποχή ήταν στο Λιτόχωρο.

Ο Λέον Σαλτιέλ λέει ότι ο αντισημιτισμός στην Ελλάδα κινείται κυρίως σε επίπεδο κουβέντας καφενείου – ότι οι Εβραίοι κυβερνούν τον κόσμο, έχουν υπερβολική εξουσία, ελέγχουν τις ΗΠΑ, είναι υπεύθυνοι για τα Μνημόνια, αλλά ότι ποτέ δεν υπήρξε σωματική βία εναντίων Ελλήνων Εβραίων, όπως βλέπουμε με την ακροδεξιά και εξτρεμιστές μουσουλμάνους σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Για τη βεβήλωση μνημείων και τάφων, αναφέρει ότι ενίοτε συμπίπτουν με γεγονότα όπως διαδηλώσεις για το μακεδονικό ζήτημα ή διαδηλώσεις εναντίον των πολιτικών του Ισραήλ, και άλλοτε μπορεί να συνδέονται με ζηλωτές παλαιοσημολογίτες.

«Αφορά περιθωριακά στοιχεία της ελληνικής κοινωνίας και σίγουρα όχι το κυρίαρχο ρεύμα, από το οποίο όμως αρκετοί αναπαράγουν αντιεβραϊκά στερεότυπα» υπογραμμίζει ο Λέον Σαλτιέλ.

Συνωμοσίες

Όσον αφορά το εθνικό χόμπι της συνωμοσιολογίας, αναφέρει ότι πάντα στον πυρήνα υποκρύπτεται ο αντισημιτισμός. «Δεν υπάρχει συνωμοσία που να μην οδηγεί σε έναν Εβραίο ή ένα σκοτεινό κέντρο αποφάσεων. Πολλές φορές περνούν μόνο 15 λεπτά όταν είσαι σε ταξί πριν ο οδηγός αναπτύξει κάποια αντισημιτική θεωρία συνωμοσίας».

Ο ιστορικός αναφέρει ότι από μια μελέτη στην οποία συμμετείχε για τον αντισημιτισμό στην Ελλάδα προέκυψε ότι Έλληνες χριστιανοί πιστεύουν ότι ενώ η θυματοποίηση των

Εβραίων στο Ολοκαύτωμα αναγνωρίζεται παγκοσμίως, για εκείνη των Ελλήνων στη Μικρασιατική Καταστροφή και στη Γενοκτονία των Ποντίων δεν ισχύει κάτι αντίστοιχο.

«Αν μιλήσεις για το Ολοκαύτωμα θα λάβεις την απάντηση «Καλά κάνεις και μιλάς για αυτό αλλά γιατί δεν μιλάς για τη Γενοκτονία των Ποντίων;». Υπάρχει πολύ ανταγωνιστικό πρίσμα στη θεώρηση των δύο γεγονότων».

Ομως, υπογραμμίζει ταυτόχρονα ότι η συμπερίληψη ύλης για το Ολοκαύτωμα στα προγράμματα του υπουργείου Παιδείας και η διοργάνωση ακόμα και ταξιδιών μαθητών λυκείου στο Αουσβιτς ήδη από καιρό έχουν βάλει τα θεμέλια για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού στις νέες γενιές, και τα προγράμματα επιμόρφωσης κληρικών της Εκκλησίας της Ελλάδος συμπεριλαμβάνουν κεφάλαιο για τον αντισημιτισμό.

Ερωτηθείς για τη συνεργασία του εβραϊκού και ελληνικού λόμπι στις ΗΠΑ, ο Λέον Σαλτιέλ τονίζει ότι η ελληνοϊσραηλινή στρατηγική συμμαχία με κορμό την άμυνα παράγει σημαντικά οφέλη και σε πολλούς άλλους τομείς συνεργασίας και ότι η συνεπακόλουθη σημαντική αύξηση του αριθμού ισραηλινών τουριστών στην Ελλάδα (πάνω από 100.000 τον Απρίλιο) επίσης οδηγεί στην αλληλοκατανόηση και αμοιβαίως ωφέλιμη συνεργασία μεταξύ των λαών.

«Η τριμερής συνεργασία Ελλάδος – Ισραήλ – Κύπρου υπερβαίνει τα αμυντικά θέματα. Αφορά συνεργασία σε τομείς της οικονομίας, ενέργειας, έρευνας, μεταφορών, και πυρόσβεσης μεταξύ άλλων. Πρόσφατα ελληνικά και ισραηλινά ερευνητικά ινστιτούτα υπέγραψαν συμφωνίες συνεργασίας. Ερευνητικά προγράμματα παίρνουν χρόνια να αναπτυχθούν, αλλά τώρα μπαίνουν τα θεμέλια για κοινά ερευνητικά ινστιτούτα με ανταλλαγές μεταξύ φοιτητών και καθηγητών, καθώς και για πανεπιστημιακά συνέδρια. Πιστεύω ότι πολύ σύντομα θα δούμε τους καρπούς αυτής της συνεργασίας» μάς λέει.

«Αμερικανοεβραϊκές και ελληνοαμερικανικές οργανώσεις έχουν πολύ καλή συνεργασία, και στο Κογκρέσο έχει δημιουργηθεί μια μεικτή συνέλευση (caucus) αντιπροσώπων που προέρχονται από τις δύο κοινότητες και συνεργάζονται αποτελεσματικά».

ΠΗΓΗ: [ιστοσελιδα in.gr](http://ιστοσελιδα.in.gr), 6.6.2022